

Kraków, 16.03.2024 r.

ks. prof. dr hab. Henryk Sławiński
Wydział Teologiczny
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
ul. Kanonicza 9/305, 31-002 Kraków
henryk.slawinski@upjp2.edu.pl

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych ks. Janowi Wojciechowi Pominowi

1. Podstawa prawna

Niniejszą recenzję sporządzam w związku z powołaniem mnie na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym wszczętym na wniosek ks. dra Jana Wojciecha Pomina, o czym zostałem poinformowany pismem WTO100.612.1.13.2024 z dnia 6 lutego 2024 roku zaadresowanym przez Wydział Teologiczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, sporządzonym na podstawie uchwały Rady Dyscypliny Nauki Teologiczne Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nr 175/RD_NT/WT/2024 z dnia 15 stycznia 2024 r.

Podstawę prawną do oceny dorobku habilitacyjnego stanowi ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088, 1234, 1672). Dorobek naukowy habilitanta został przedstawiony do oceny merytorycznej jako zbiór dokumentów w formie druków.

2. Oświadczenie recenzenta

Oświadczam, że jako recenzent dorobku naukowego ks. dra Jana Wojciecha Pomina nie mam żadnych interesów osobistych, które uniemożliwiłyby zachowanie obiektywności ocen.

3. Wymóg prawny (1). Stwierdzenie posiadania stopnia doktora (por. art. 219. ust. 1 pkt 1, Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*)

Habilitant, ks. dr Jan Wojciech Pomin uzyskał stopień doktora nauk teologicznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu w 2010 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Millennium Chrztu Polski w Archidiecezji Gnieźnieńskiej napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Anastazego Nadolnego.

Stwierdzam, że dr Jan Wojciech Pomin spełnia wymóg prawny – posiadanie stopnia doktora niezbędny do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego (por. art. 219. ust. 1 pkt 1, Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

4. Wymóg prawny (2). Stwierdzenie, czy wśród wskazanych do oceny osiągnięć naukowych znajduje się co najmniej 1 monografia naukowa wydana przez wydawnictwo, które w roku opublikowania tej monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a (art. 219 ust. 2 Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

Przedstawiona do recenzji monografia autorstwa Jana Wojciech Pomina pod tytułem *Orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich drogą pojednania narodów* została opublikowana w wydawnictwie *Biblioteka „Tematu”*, Bydgoszcz 2015 i liczy 356 stron.

Nie został spełniony wymóg prawny, ponieważ wydawnictwo *Biblioteka „Tematu”* nie zostało ujęte wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a (art. 219 ust. 2 Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

W związku z tym nieuzasadniona jest ocena treści monografii jako osiągnięcia naukowego przedstawionego przez habilitanta.

Ponadto trudno oceniać w 2024 roku znaczący wkład w rozwój dyscypliny dzieła opublikowanego w 2015 r., skoro w okresie od 2015 do 2024 roku ukazało się wiele opracowań na podjęty przez habilitanta temat „Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich”.

Na przykład:

Wojciech Kucharski, *The manuscript of the letter of the Polish bishops to the German bishops composed by archbishop Bolesław*, W: *Przegląd Zachodni* (Wyd. angielskie). 2020, spec. iss., s. 159-175;

Wojciech Kucharski, *Jak powstało orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich z 18 listopada 1965 roku*, W: *Pamięć i Sprawiedliwość: biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Instytutu Pamięci Narodowej*. 2019, [nr] 2, s. 502-522.

Wojciech Kucharski, *Rękopis Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich autorstwa abpa Bolesława Kominka*, W: *Przegląd Zachodni*. 2019, nr 3, s. 129-145.

Grażyna Szewczyk, *Kardynał Bolesław Kominek : inicjator polsko-niemieckiego pojednania: głosy polskich i niemieckich opiniodawców*, W: *Studia Pastoralne*, R. 18, nr 18 (2022), s. 248-258.

Michał Piel, *Duchowe korzenie proroczej wizji kardynała Bolesława Kominka*, W: *Europa ojców założycieli a teraźniejszość kontynentu*, Wrocław 2016, s. 71-100

Klaus Ziemer, *Reakcje w Niemczech na orędzie polskich biskupów*, tamże, s. 121-130.

Józef Mandziuk, *Pojednanie polsko-niemieckie w wizji kardynała Bolesława Kominka*, W: *Seminare: poszukiwania naukowo-pastoralne*. T. 37, nr 3 (2016), s. 201-214.

5. Wymóg prawny (4). Stwierdzenie, czy habilitant „wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej” (art. 219. ust. 1 pkt 3, Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

Po przeanalizowaniu dokumentacji przedstawionej przez ks. dra Jana Wojciecha Pomina stwierdzam, że nie spełnia on wymogu prawnego do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego - wykazania się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej (por. art. 219. ust. 1 pkt 3, Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*). Habilitant nie wykazał aktywności naukowej na

żadnej uczelni. Wygłaszane konferencje odbywały się w gminie albo w innych środowiskach, które nie miały charakteru akademickiego.

Kandydat do uzyskania stopnia doktora habilitowanego nie brał udziału w projektach naukowych i nie wykazał starań o pozyskanie grantów na badania naukowe.

6. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych

Autor wymienił w autoreferacie pięć publikacji książkowych stwierdzając, że „spełniają wymogi prac naukowych”. Trzy spośród tych publikacji to zbiór wartościowych dokumentów historycznych:

- *Dokumenty Stolicy Apostolskiej Episkopatu Polski Wyszyńskiego z roku millenijnego chrztu Polski w Archidiecezji Gnieźnieńskiej na podstawie sygnatur*, wydana w Bydgoszczy - biblioteka „Tematu” w 2015 r., 180.

- *Dokumenty: kazania, przemówienia i referaty wygłoszone w Archidiecezji Gnieźnieńskiej przez biskupów i kapłanów w roku millenijnym chrztu Polski 1966 na podstawie sygnatur*, wydana w Bydgoszczy - biblioteka „Tematu” 2015 r., 128.

- *Referaty wygłoszone podczas sesji naukowych w Wielkim Tygodniu tysiąclecia chrztu Polski w Gnieźnie na podstawie sygnatur*, wydana w Bydgoszczy - biblioteka „Tematu” w 2015 r., 118 str.

Jednakże dokumenty te nie zostały opracowane w sposób krytyczny. Wkład autora polegał na krótkim, dwu, trzy oraz siedmiostronicowym wprowadzeniu.

Z kolei pozostałe dwie publikacje książkowe mają charakter popularyzatorski. Książka pt. *Zarys powstań polskich od insurekcji kościuszkowskiej do powstania wielkopolskiego* (wydana w Bydgoszczy - biblioteka „Tematu” w 2013 r., 205 str.) to publikacja, której za źródło do opracowania posłużyły, oprócz kilku tekstów naukowych, strony internetowe: Wikipedia i sciaga.pl oraz artykuły opublikowane w 2013 r. na łamach czasopism: „Nasz Dziennik” i „WPiS”.

Podobnie, publikacja *U bram nieba, sylwetki Sług Bożych XX wieku* (wydana w Bydgoszczy – Biblioteka „Tematu” w 2022 r., 136 str.) to książka o charakterze popularyzującym, do opracowania której źródłem, oprócz tekstów naukowych, była także w znacznym stopniu Wikipedia, inne strony internetowe oraz artykuły z „Naszego Dziennika”.

Na pozostały dorobek autora opublikowany w czasopismach naukowych składają się dwa artykuły:

Duchowo-kulturowy wymiar jubileuszu 1050. rocznicy Chrztu Polski, w: „Studia Włocławskie” t. 19 (2017), s. 183-198.

Obchody Millennium Chrztu Polski w 1966 r. w Bydgoszczy, w: „Studia Bydgoskie” 7 (2013) s. 283-295.

Mają one charakter faktograficzny. Służą upamiętnieniu ważnych wydarzeń w życiu narodu polskiego. Stanowią nieznaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki.

Dwa inne mają charakter esejów popularyzatorskich: „Zjazd Gnieźnieński w 1000 roku” oraz „Z bronią w ręku. 150 rocznica powstania styczniowego”. Inne nadesłane materiały nie zostały jeszcze opublikowane, stanowią wydruk komputerowy, który nie podlega ocenia.

Podsumowując, stwierdzam, że wskazane osiągnięcia naukowe nie stanowią znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny nauki teologiczne wymaganego ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, art. 219. ust. 1 pkt 2.

7. Konkluzja i ocena całościowa

Po przeanalizowaniu przedstawionego do oceny dorobku naukowego ks. dra Jana Wojciecha Pomina stwierdzam, że nie spełnia on wymagań, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1 do 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Przedstawiona do recenzji monografia pt. *Orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich drogą pojednania narodów* nie spełnia wymogu prawnego, ponieważ wydawnictwo Biblioteka „Tematu”, w którym monografia została wydana nie zostało ujęte wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a (art. 219 ust. 2 Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

Habilitant nie wykazał się istotną aktywnością naukową na żadnej uczelni czy instytucji naukowej ani krajowej, ani zagranicznej. Nie brał także udziału w żadnych projektach naukowych i nie wykazał starań o pozyskanie grantów na badania naukowe.

Pozostałe wykazane osiągnięcia naukowe są bardzo skromne i nie stanowią znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny nauki teologiczne wymaganego ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, art. 219. ust. 1 pkt 2.

W związku z przedstawionymi powyżej racjami wnioskuję do Rady Dyscypliny Nauki Teologiczne Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu o niedopuszczenie ks. dra Jana Wojciecha Pomina do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki teologiczne.

ks. prof. dr hab. Henryk Sławiński